ВЕРХОВНИЙ СУД ОПУБЛІКУВАВ ОГЛЯД ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ТА СУДОВОЇ СТАТИСТИКИ ПОСТАНОВЛЕННЯ УХВАЛ ПРО ВІДМОВУ У ВІДКРИТТІ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ КГС ВС[1]

Верховний Суд (Касаційний господарський суд)

Реферат. Тематичний огляд, оприлюднений Верховним Судом 6 листопада 2025 року, присвячено ухвалам Касаційного господарського суду у складі ВС про відмову у відкритті касаційного провадження, постановленим у 2024 році та І півріччі 2025 року. Документ поєднує статистичний аналіз процесуальних звернень, поданих без дотримання вимог для відкриття касаційного провадження, аналіз підстав відмови за ст. 293 ГПК України, особливості касаційного оскарження у справах про банкрутство та практику застосування ст. 43 ГПК України щодо зловживання процесуальними правами. За даними огляду, у 2024 році до КГС ВС надійшло майже 10,3 тис. звернень, з яких 41,7 % (4,3 тис.) не відповідали вимогам; у 80 % таких випадків у відкритті провадження відмовлено, у 20 % скарги повернуто. Майже 77 % ухвал про відмову постановлено з підстави п. 1 ч. 1 ст. 293 ГПК, тобто через оскарження рішень, які не підлягають касаційному перегляду: передусім у малозначних справах і справах із ціною позову до 500 прожиткових мінімумів без обґрунтування винятків, передбачених п. 2 ч. 3 ст. 287 ГПК, а також постанов апеляційних судів щодо ухвал, не віднесених до переліку оскаржуваних. Інші підстави (повторне оскарження, неповажність причин пропуску строку, наявність висновку ВС щодо подібних правовідносин, очевидна правильність застосування норми права за ч. 2 ст. 293 ГПК) застосовано значно рідше. Огляд спирається на п. 8 ч. 1 ст. 129 Конституції України та постанову Великої Палати ВС від 18.05.2021 у справі № 914/1570/20, за якою процесуальні «фільтри» не порушують права на доступ до суду, і наводить приклади ухвал, зокрема у справі № 904/2061/24, де провадження відкрито завдяки належному обґрунтуванню винятків. Для справ про банкрутство наголошено на вичерпності переліку оскаржуваних судових рішень у ч. 3 ст. 9 Кодексу України з процедур банкрутства. Статтю 43 ГПК застосовано у 20 % ухвал про відмову та повернення, зокрема за багаторазове подання скарг на рішення, що не підлягають оскарженню. Адвокатам і представникам сторін огляд допомагає заздалегідь оцінити процесуальні ризики касаційної скарги.

Ключові слова: Верховний Суд, Касаційний господарський суд, касаційне оскарження, відмова у відкритті касаційного провадження, стаття 293 ГПК України, малозначні справи, судова статистика, банкрутство, Кодекс України з процедур банкрутства, зловживання процесуальними правами, доступ до суду.

The Supreme Court Has Published a Review Based on the Analysis of Case Law and Judicial Statistics on Rulings Refusing to Open Cassation Proceedings in the Cassation Commercial Court

Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi hospodarskyi sud).

Abstract. Released by the Supreme Court of Ukraine on 6 November 2025, this thematic review analyses rulings of the Cassation Commercial Court refusing to open cassation proceedings in 2024 and the first half of 2025. It combines statistics on procedural applications filed without meeting the requirements for opening cassation proceedings, an analysis of the grounds for refusal under Article

293 of the Commercial Procedure Code of Ukraine, the specifics of cassation appeals in bankruptcy cases and the application of Article 43 of the Code on abuse of procedural rights. In 2024 the Court received almost 10,300 applications, of which 41.7% (about 4,300) did not meet the requirements; proceedings were refused in 80% of these cases and the appeals were returned in 20%. Nearly 77% of refusals were based on Article 293(1)(1), mainly appeals in small-value cases or cases with a claim value below 500 subsistence minimums that gave no reasons for the exceptions listed in Article 287(3)(2), and appeals against appellate decisions on rulings not subject to cassation review. Other grounds, such as repeated appeals, missed time limits without valid reasons, an existing Supreme Court conclusion on similar legal relations and the obvious correctness of the application of law, were used far less often. The review relies on Article 129 of the Constitution and on the Grand Chamber's resolution of 18 May 2021 in case No. 914/1570/20, which held that procedural filters do not violate the right of access to court. For bankruptcy cases it stresses that the list of appealable decisions in Article 9(3) of the Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures is exhaustive. Article 43 was applied in 20% of rulings on refusal or return. Lawyers can use the review to assess procedural risks before filing a cassation appeal.

Keywords: Supreme Court of Ukraine, Cassation Commercial Court, cassation appeal, refusal to open cassation proceedings, Commercial Procedure Code of Ukraine, small-value cases, judicial statistics, bankruptcy, abuse of procedural rights, access to court.

Першоджерело: *Огляд за результатами аналізу судової практики та судової статистики постановлення ухвал про відмову у відкритті касаційного провадження Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 07.11.2025.*

References

1. Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi hospodarskyi sud). Verkhovnyi Sud opublikuvav ohliad za rezultatamy analizu sudovoi praktyky ta sudovoi statystyky postanovlennia ukhval pro vidmovu u vidkrytti kasatsiinoho provadzhennia KHS VS [The Supreme Court Has Published a Review Based on the Analysis of Case Law and Judicial Statistics on Rulings Refusing to Open Cassation Proceedings in the Cassation Commercial Court] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 6 (60). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/16764-verhovnij-sud-opublikuvav-oglyad-za-rezultatami-analizu-sudovoyi-praktiki-ta-sudovoyi-statistiki-postanovlennya-uhval-pro-vidmovu-u-vidkritti-kasacijnogo-provadzhennya-kgs-vs (onovlena versiia vid 07.11.2025). [in Ukrainian].

2. Ohliad za rezultatamy analizu sudovoi praktyky ta sudovoi statystyky postanovlennia ukhval pro vidmovu u vidkrytti kasatsiinoho provadzhennia Kasatsiinoho hospodarskoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu [Review Based on the Analysis of Case Law and Judicial Statistics on Rulings Refusing to Open Cassation Proceedings of the Commercial Cassation Court Within the Supreme Court]. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Ogly-ad_KGS_Analiz_vidmov_2024_2025.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].